

Glasiło Mestne občine Ljubljana, letnik XVII, številka 6, junij 2012, ISSN 1318-797X

Ljubljana

2
Mladim prijazna
Ljubljana

23
Kinodvorovo
poletje pod
zvezdami

4
Župančičevi nagrajenci
2012: Olga Kacjan,
Izok Kovač,
Tobias Putrih,
Uroš Rojko

11
Razpis mestnih
štipendij

Ljubljana

Oton Župančič in Ljubljana

Mag. Mateja Demšič: Ljubljana – mesto, prijazno mladim	2
Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl: Oton Župančič in Ljubljana	3
Župančičeve nagrade 2012. Niko Goršič: Kulturniški za Olgo Kacjan	4
Mojca Kumerdej: Iztok Kovač	6
Judita Krivec Dragan: Tobias Putrih	7
Dr. Gregor Pompe: Uroš Rojko	8
Prof. Uroš Rojko: Želo	8
Maja Ivanič: Okrogla miza DAL o mestnih projektih	9
Emi Vega: Za kulturo vključenosti vseh otrok in mladih	10
Razpis za mestne štipendije	11
Nada Breznik: Dr. Gašper Tkačik	12
Nada Breznik: Mladi znanstveniki	13
Barbara Hieng Samobor ob 60-letnici MGL	14
Alenka Klabus Vesel: Stopinje v zgodovini MGL	16
Dr. Valentina Hlebec, dr. Maša Filipovič Hrast: Kako starejši premagujejo revščino	20
Darija Božnik: Novi DCA Dravlje	21
Staša Cafuta Trček: Tuji turisti o Ljubljani	22
Poletni program Kinodvora	23
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Vesne Videnovič	27
Mihael Mirtič, mag. Miha Tomšič: Energetsko učinkovite soseske	28
Četrtni razgledi	30
Dr. Nina Marolt: Ne pozabimo na vodo!	37
Dr. Brigita Jamnik: Pitniki v Ljubljani	38
Dr. Brigita Jamnik, dr. Aleš Petrovič: Skrb za neoporečnost vode	39
Mirjana Ribič: Laboda na Koseškem bajerju	40
Ljubljanske novice	42
Okoljske meritve	47
Poletni počitniški programi	48

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Festival Junij 2012 na Kongresnem trgu,
foto: Dunja Wedam

Spodaj: Župančičevi nagradenci 2012,
foto: Benjamin Kovač

Fotografija na strani 2:

Podžupanja Tjaša Ficko ob prevzemu certifikata
Mladim prijazna občina,
foto: Nina Ukmar

Fotografija na strani 3:

Akademik prof. dr. Matjaž Kmecl, foto: Nik Rovnan

Avtorica nepodpisanih besedil
je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Mitja Meršol
(predsednik), Tjaša Ficko,
Vesna Kos – Bleiweis,
mag. Anže Logar, Stanka
Ritonja. Odgovorna
urednica in lektorica:
Nada Šumi, kontakt:
041/737 863, glasilo.
ljubljan@ljubljan.si.
Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
121.000 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Oton Župančič in Ljubljana! Kaj ni bil Belokranjec, vsaj po očetu Dolenjec, in po materinih daljnih prednikih celo malo uskoka? Zakaj je potem najvišja ljubljanska nagrada za umetnost poimenovana po njem?

Zato, ker je bil eden največjih slovenskih pesnikov, po prebivanju in ustvarjalnem delu pa večji del življenja Ljubljančan. Starši so se v Ljubljano preselili, ko mu je bilo trinajst let, toliko pač, da mu je Bela krajina kot nostalgija za zmeraj že sedla v srce in pesniško besedo; vse drugo pa je bilo pri njem vezano na Ljubljano – ne samo s prebivališči – od Trubarjeve oziroma Šentpeterske in Dalmatinove do Wolfove in Bleiweisove in Veselove, celo Rožnika – temveč še mnogo bolj kot mesto, ki je prav z njegovo generacijo dokončno dozorelo v useslovensko središče. Ta središčnost in z njo povezana odgovornost, ki jo je v nasprotju s precej bolj »kranjsko« odmerjenim mestnim županom in umetniškim kolegom, nekaj časa celo delodajalcem Tavčarjem izjemno globoko občutil, ga je potem vodila ves njegov ljubljanski vek. Nekako samoumevno se je tu razmeroma naglo spreminjal v usenarodno avtoriteto, v posebljenje in simbol, v eno osrednjih in slovensko zaznamovalnih osebnosti.

Kot takemu so mu ob vsakem novem desetletju življenja prirejali velika slavlja, ki so bila v bistvu praznovanja slovenske združenosti: leta 1928 mu je med številnimi drugimi proslavami študentska in dijaška mladina v ljubljanski Drami priredila veliko akademijo, govoril je Edvard Kocbek, občinstvo pa ga je po ljubljanskih ulicah bučno pospremilo do njegovega doma v Dalmatinovi; pripravili so zbornik razprav o njem in antologijo njegove poezije, Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu pa ga je izbrala za svojega zunanjega člana.

Ob 60-letnici leta 1938 so mu natisnili Dela, spet pripravili slavnostno akademijo ter ga med prvimi izvolili za rednega člana pravkar ustanovljene Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Podobno je bilo leta 1948, ko ga je ljubljanska univerza razglasila za častnega doktorja in ljudska skupščina (parlament) za »ljudskega umetnika«; pripravili so več izborov njegovih pesmi in podobno.

(Pisec tega zapisa si ne more kaj, da se ne bi spomnil, kako so ga takrat kot »mulca« iz podeželskega literarnega krožka, štirinajstletnika, povabili v Ljubljano na Župančičevo srečanje z »mladimi« in kako mu je pesnik ob tisti priložnosti osebno izročil zbirko Zimzelen pod snegom s svojeročnim podpisom. Še zdaj ostaja v spominu s svojo suho starčevsko postavo in dobrohotno strogim obrazom, skritim za naočniki in nekako neprestano zazrtim nekam, kamor mi drugi ne moremo. - Dobro leto zatem je umrl.)

Ob skoraj vseh velikih dogodkih je bil glavni govornik, v mnogih pomembnih društvih in organizacijah eden glavnih, vodilnih članov; o poglobitnih slovenskih vprašanjih je oblikoval domala enotno, javno sprejeta stališča, in vendar prežarjena z njegovo osebno duhovnostjo in izvirnostjo – o jeziku, univerzi, Prešernu, Levstiku, Cankarju, o izseljenstvu, gledališču, o Koroški, ki je po nerodno izgubljenem plebiscitu na Slovencih obležala kot mora, o tržaškem vprašanju. Leta 1945 ob koncu vojne je po ljubljanskem radiu pozdravil partizanske osvoboditelje in še istega dne, 10. maja, z balkona Univerze pred rajajočo množico prvo slovensko vlado. - Zmeraj bolj je namreč, sicer neizgovorjeno, veljalo, da je Župančičeva udeleženos potrditev useslovenske pomembnosti dogodka, njegova stališča pa da so stališča vsega slovenskega naroda.

Bil je eden največjih, najustvarjalnejših prebivalcev našega glavnega mesta, umetnik, mislec in tenkočuten Slovenec, kar naj bi odlikovalo tudi prejemnike priznanj njegovega imena.

Akademik prof. dr. Matjaž Kmecl, častni meščan Ljubljane

Foto: Dunja Wedam

Voda v vseh pitnikih v Ljubljani je pitna; napaja se iz Vodarne Kleče, upravljalec JP Vo-Ka pa jih redno pregleduje.

Pitniki v Ljubljani

Dr. Brigita Jamnik, JP Vodovod-Kanalizacija

Ko smo pred leti v vročih poletnih mesecih obiskali katero od večjih evropskih mest, smo si z vodo iz javnih pitnikov kljub informaciji, da je voda pitna, nekoliko zadržano osvežili roke in obraz. Če je bila žeja res prehuda, smo si privoščili požirek ali dva. V Ljubljani smo bili do nedavnega vajeni uporabljati le pipo na tržnici. V zadnjem obdobju pa so pitniki kot gobe po dežju zrasli tudi v Ljubljani, predvsem v središču mesta. Od kod pride voda v pitnike, ali je nadzorovana in res pitna?

Voda v pitnike priteka iz vodovodnega omrežja, a moramo paziti, da ob iztekanju postane hladna

Pitniki v Ljubljani obratujejo v pomladnih in poletnih mesecih, v obdobju od aprila do oktobra, ko ni nevarnosti zmrzali. Priključeni so na osrednji vodovodni sistem Ljubljane in prav vsi ležijo na območju, kamor doteka voda iz vodarne Kleče, najpomembnejše in največje vodarne ljubljanskega vodovodnega sistema. Spomladi pred začetkom obratovanja preverimo, če so tehnično brezhibni in tudi, če pitna voda na izlivu ustreza določbam zakonodaje. V času delovanja so vključeni v redni notranji nadzor pitne vode upravljavca vodovoda in bi bili iz obratovanja izključeni takoj, ko bi bilo ugotovljeno kakršno koli odstopanje od določb pravnih aktov. Ker

stojijo na lokacijah, kjer je v neposredni bližini javno vodovodno omrežje, je zadrževalni čas od omrežja do pipe pitnika kratek, zato se voda v njih običajno ne pregreva. To je zelo pomembno, saj je prav ogrevanje vode v času visokih poletnih temperatur problem, ki se mu je treba izogniti. Če ne gre drugače, s spiranjem pitnika toliko časa, da vanj priteče sveža voda. To je naše prvo priporočilo uporabnikom pitnikov.

Preveriti je treba, ali je pitnik nepoškodovan in čist

V primerjavi s pipami v gospodinjstvih, kamor doteka voda iz istega vira kot v pitnike, pa imajo javni pitniki nekaj posebnosti. Pitno vodo lahko koristi veliko oseb dnevno, izpostavljeni so vremenskim vplivom, onesnaženemu zraku

in vandalizmu, dostopni pa so tudi živalim. Zaradi teh pojavov morajo biti uporabniki pred uporabo pozorni na morebitne posebnosti. Kljub rednemu vzdrževanju se namreč lahko zgodi, da bo pitnik poškodovan ali umazan že kmalu po ogledu vzdrževalca.

V teh primerih lahko občani pokličejo na brezplačno modro številko JP Vodovod-Kanalizacija 080 8652. Pred vsako uporabo vode iz pitnika pa priporočamo, da nekaj vode iz pitnika iztočite.

Lokacije pitnikov

Če obiščete center Ljubljane, pitnikov skorajda ne morete zgrešiti, saj si od Pogačarjevega do Gornjega trga drug za drugim kar sledijo. Starši so še posebej veseli pitne vode na igriščih v Tivoliju in Navju, tekači in sprehajalci pa ob Koseškem bajerju in na Cankarjevem vrhu, kjer si žejo po napornem vzponu lahko pogasijo tudi kužki. Tekalci si želijo pitnikov ob tekaško priljubljenih trasah, kot je npr. Pot spominov in tovarištva, pa tudi na Golovcu. Želje niso vedno uresničljive, saj pitnikov ni modro vzpostavljati predaleč od javnega omrežja, vzrokov pa je več. Najpomembnejši je, da oskrba s pitno vodo ne bi bila varna, če bi bil priključek do pitnika predolg. Pitnike in dve fontani, iz katerih priteka pitna voda, najdete v Ljubljani na naslednjih lokacijah: ● Cankarjev vrh - pri gostilni Rožnik, ● Gornji trg - v bližini Herkulovega vodnjaka, nasproti Stiškega dvorca, ● Gornji trg - ob cerkvi Sv. Florjana, ● Gornji trg - v bližini predora pod grajskim hribom, ● Hribarjevo nabrežje - ob kavarni Pločnik, ● Kongresni trg, ● Ljubljanski grad - dvorišče, ● Pogačarjev trg - pod Škofijskim dvorcem, ● Stari trg - ob gostinskem lokalu Romeo, ● Stritarjeva ulica - nasproti Mestne hiše, ● Tisnikarjeva ulica - ob Koseškem bajerju, ● Tivoli - severozahodni rob ribnika, ● Tivoli - igrišče, ● Zoisova ulica - ob Križankah, ● Zupančičeva jama - otroško igrišče Navje.

Javni pitniki niso zgolj urbani okras mesta, ampak nas spominjajo tudi na to, da v Ljubljani pijemo dobro vodo. Javna dostopnost pitne vode preko pitnikov nosi simbolično sporočilo. Voda je naravna dobrina, ki mora biti dostopna vsem, a z zavedanjem, da ima pitna voda tudi svojo ceno.

Ob obisku centra mesta boste morda pitnike zdaj, ko veste, kje so, lažje opazili. Naj vas osvežujoč požirek naravne pitne vode navda s spoštovanjem do okolja, ki nam nudi ta privilegij.

**Lokacije pitnikov si lahko ogledate na zemljevidu, ki ga najdete na spletnem mestu www.vo-ka.si.
si v meniju Informacije, Kakšno vodo pijemo?, Aktualne informacije o ljubljanskih pitnikih. S klikom na naslov pitnika pa se lahko seznanite z zadnjim poročilom o laboratorijskih preskusih pitne vode iz posameznega pitnika.**